

TÁS.

özönység  
roschko

etését a

or: vilas-

ok

atlik.

egelőző

ses párt

ettel

Antal

zető

puak

resztelt erdi

idialis könyv

mindzros

csodásvos

ri kinasas

elvezetett

az intézet

zo könyvve

szorvossaga

a hatakor

temi elgves

nek otthon

end azova

ges csoda

artó beteg

Medical In-

csomagol

akarja meg

mem nagy

Szerkesztőségi iroda:  
Nagybecskerek,  
Zapolya-utca 1-ső szám,  
hová a lap szellemi részét illető  
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:  
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája  
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.  
hová a hirdetések, az előfizeté-  
sek és a lap szétküldésére vo-  
natkozó felszólalások intézendők.  
Telefon 21. szám.

# TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.  
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak  
Egész évre — — — — 24 kor.  
Félévre — — — — 12 »  
Negyedévre — — — — 6 »  
Egy hóra — — — — 2 »  
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések  
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.  
Azonkívül az összes hirdetési  
irodáknban.  
Megjelenik  
vasár- és ünnepnapok kivételével  
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 296. szám.

Péntek, december 27

## Parlamenti szünet.

Nagybecskerek, december 27.

(F.) A majdnem öt heti parlamenti szünet, amelyet a honatyák most élveznek, eszünkbe juttatja, hogy a munka idejében sem merítették ki erejüket a haza érdekében. Mert bizony dacára annak, hogy talán még sohasem ült össze parlament oly kedvező auspiciumok alatt, mint a jelenlegi, mégis azt kellett tapasztalnunk, hogy a komoly és érdemleges munka háttérbe volt szorítva a személyes vonatkozású és élű támadásoktól.

A helyett, hogy dolgoznának az ország törvényhozói, nagy részük kicsinyes gyűlölködésből vagy elfogultságból eredő szenvedélyeinek és kedvteléseinek keres kielégítést. A parlament eddigi ideje leplezésekkel, gyanúsításokkal és támadásokkal telt el legnagyobb részben.

Pedig az országot és a közvéleményt ugyancsak kevésbé érdeklik ezek a személyes természetű affairek. Legkevésbé pedig éppen most, amikor komoly gazdasági válság terheli az egész országot.

Azok a személyes természetű ügyek, amelyeket a képviselők a parlamenti aréna porondján szellőztetnek, legfeljebb a klubok és egyletek termeibe, avagy kuloárjaiba valók s ha a képviselők nem viszik azokat eme megfelelő helyekre, úgy még az osztrák parlament sorsára juthatunk, mert a személyes támadások, ha nem fegyelmeztetnek, mindinkább szélsőségekbe csapnak át.

Azt hisszük, itt az ideje, hogy ennek a tárgyalási modornak vége legyen. A parlament komoly és megbízható eleminek össze kell fogniok, hogy a parlamentből az affairek végre kiküszöböltessenek.

Gondolják meg a honatyák, hogy ama nagyfontosságú gazdasági és politikai feladatok sikeres megoldása végett, a melyek a legközelebbi jövőben sorra kerülnek, a parlament teljes erejére és képességére van szükség. holott az affairek csak lesüllyesztik és lealacsonyítják a törvényhozás erejét.

Az egész ország nagy várakozásokkal néz eléje a parlament munkálkodásának s remélhetőleg a józan és komoly elem többsége fogja ezután a parlamenti munkát irányítani.

## A közigazgatás egyszerűsítése

A hivatalos lap tegnapi száma közli a miniszteriumnak terjedelmes rendeletét, a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló 1901: XX. törvényeknek a felebbezések egyszerűsítésére vonatkozó szakaszai végrehajtása tárgyában.

Ezek a szakaszok 1902. évi január hó 1-én életbe lépnek. A miniszterium rendeletéből a nagyközönséget érdeklő, következő rendelkezéseket emeljük ki:

A jogorvoslatoknak a törvényben foglalt szabályozása — összhangban az egész törvény céljával — lehetőleg világosságra és egyszerűsítésre törekszik. E cél elérésének egyik eszköze a közigazgatási ügyekben használható jogorvoslatok szabatos, egymástól szigorúan elhatárolt megkülönböztetése, továbbá a közigazgatási intézkedések fajának megjelölésére következetes, határozott terminológia megállapítása. Míg az eddigi törvények a felebbvitel egyes nemét igen különböző elnevezések alatt említik még pedig gyakran a nélkül, hogy e különböző elnevezések jogosultsága igazolható s az általa megjelölt felebbviteli alakoknak egymással szemben elfoglalt helye szabatosan meghatározható lenne, addig a most életbe lépő szabályozás a felebbvitelnek három egymástól eltérő, sajátos nemét különbözteti meg: a felebbezést, a felülvizsgálati kérelmet és a felfolyamodást.

Felebbezéssel lehet élni az elsőfoku és az elsőfokúval egybe nem hangzó másodfoku határozat ellen, felülvizsgálati kérelemnek van helye az elsőfokúval egybehangzó másodfoku határozat ellen, végül felfolyamodás használható akkor, mikor az elsőfoku hatóság a felebbezést vagy felülvizsgálati kérelmet hivatalból visszautasította vagy az igazolásnak helyt nem adott. E három jogorvoslati eszközt nevezi a törvény közös névvel felebbvitelnek. Ezek mellé sorakozik rendkívüli jogorvoslati eszközként az újrafelvétel.

Közigazgatási ügyekben felebbezéssel lehet élni:

1. Az elsőfoku határozat ellen, kivéve, ha az illető határozat a fennálló szabályok szerint végérvényes;

2. az elsőfokúval érdemben egybe nem hangzó másodfoku határozat ellen.

Harmadfoku határozat ellen felek részéről semmi körülmények között nincs helye felebbezésnek.

Az elsőfokúval érdemben egyhangzó másodfoku határozat ellen felebbezésnek rendszerint szintén nincs helye. Az elsőfokúval érdemben egybehangzó határozat az, mely amazzal a rendelkezés tekintetében megegyez. Csupán az indokokban való eltérés nem ad jogot a felebbezésre; ellenben a rendelkezésekben mutatkozó bármely eltérés — így például az eljárási költségek eltérő megállapítása is — a felebbezésre alapul szolgálhat.

Az alól a korlátozás alól, mely az elsőfokúval érdemben egybehangzó másodfoku határozat ellen a felebbezést kizárja, csupán a következő ügyek vannak kivéve:

a) a vármegyei és városi törvényhatóságok bizottságainak azok a másodfoku határozatai, melyek a községek és rendezett tanácsú városok, illetőleg a törvényhatósági városok javadalmait, vagyonát és gazdaságát, valamint az ezek kezelése alatt álló alapokat érdeklik;

b) a közigazgatási bizottságnak vizsgogi engedélyezési ügyekben hozott másodfoku határozatai;

c) az ipari, kereskedelmi és mustraoltalmi ügyekben hozott határozatok.

Az elsőfokúval érdemben egybehangzó

## A „TORONTÁL“ tárcája.

### Korszakos irodalmi vállalat.

Régen várt és régóta óhajtott irodalmi vállalkozásról adunk hírt az olvasónak. A legszükségesebből, a mely egy nemzeti vágyat vált valóra.

Ezer éves küzdelmes multjában három hatalmas fegyvere volt a magyarnak. Acél mind a három: az eke, a kard, a toll. Az egyik adta az életet, a másik a dicsőséget, a harmadik a halhatatlanságot. Az eke akárhányszor pihent, s nyomor jött az országra; a kardot akárhányszor kicsavarták a kézből, vagy rozsdásodott a tokjában, s akkor hervadt a dicsőség babérága. A toll nem pihent soha. Az eke mellett sem, a harcok zajában sem. S ebből a folytonos munkából megépült a magyar szellem monumentuma. Ezer éves multunk legdicsőbb emléke, a mit a nemzeti szellem teremtett a kulturális haladásnak.

Ezer éves irodalmunk minden nagy és örökbecsű költői műve együtt, ez lesz a „Magyar Remekírók“ — a magyar irodalom főművei — címen meginduló vállalkozás tartalma. A hogy a címe is mondja, benne lesz a könyvtárban minden író, aki magyar és minden munkája, a mely remek. Teljes gyűjteménye a magyar klaszikus irodalomnak, ötvenöt testes kötetben, közel tizen-nyolcezer lapon: ez lesz a „Magyar Remekírók“ könyvtára, a melynek tervrajzával a kiadó társaság: a Franklin irodalmi intézet most a magyar olvasó közönség elé lép.

A tervezetből, a mely valóban a legnagyobb szabású, legszükségesebb és legkiválóbb irodalmi vállalkozásról szól, kiemeljük a következőket:

A könyvtár minden elhunyt nagy magyar író minden nagy alkotását magában foglalja, s

az egész munka valóban a magyar szellem kincsesháza lesz. A legnagyobbak: Petőfi, Arany, Tompa teljes — lehetőleg tökéletes és a leggondosabb — kiadásban jelennek meg, többi remekírónk megválogatva, mindegyikből mindaz, ami örökbecsű, a minek olvasása ma is művészi gyönyörűséggel és lelki haszonnal jár, mint a megalkotás idejében.

Szerencsés gondolat volt, hogy a gyűjteményes kiadás csak a valóban maradandót adja együtt az olvasónak. A századokon keresztül megszürt izlés, a fejlett esztétika összeválogatta minden írótól mindazt, ami valóban nagy, mindezt együtt találja a magyar közönség a Magyar Remekírókban.

De többit is talál. Ugyancsak a kik az összeválogatás munkáját végezték, — elsőrangú szakemberek és írók, — művészi méltatást és irodalmi becsű életrajzot is írtak a művekhez s így a munka nemcsak a magyar irodalom remekeinek teljes gyűjteménye lesz, de egyszerűs-mind a magyar irodalom legjobban megszerkesztett története.

A gyűjtemény teljes lesz és hiánytalan: Balassától Aranyig minden elhunyt magyar író műveit összefoglalja. A kiadó minden magyar remekíró kiadási jogát megszerezte, sőt a legtöbbjének egyedüli kiadási jogát. Így Arany János, Arany László, Vörösmarty Mihály, Tompa Mihály, Garay János, Bajza József, Czuczor Gergely, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Vajda János csakis ebben a gyűjteményben jelenhetnek meg s más kiadónak munkáik kinyomataására joga nincsen.

A Magyar Remekírók kötetait minden egyes író pompás arcképe fogja díszíteni. Egyéb képek nem lesznek a gyűjteményes könyvtárban. Ez is szerencsés elhatározásnak mondható. Egyfelől kiadónak író illusztráltatnia szinte lehetetlen. Nem a megrendelés, hanem az ihlet szüli a művészi alkotásokat. Évtizedeken, néha százado-

kon keresztül a képzőművészt magamagától megteremti az irodalom művészi megtestesítését. Egy elhatározás erre azonban nem elegendő, a gyűjteményes kiadás pedig nem alkalmas forma. Olvasásra szánt, apró, kézben tartható könyvekben elvész a művészi illusztráció akkor is, ha azt már megteremtette a művészi alkotás... Hátha még nincs is meg?...

Még két névsort teszünk ide végezettel.

A gyűjteményben együtt van irodalmunk minden kimagasló alakja: Arany János, Arany László, Bajza Balassa, Berzsenyi, Csiky Gergely, Csokonai, Cucor, Deák Ferenc, Eötvös, Fazekas, Garay, Gvadányi, Gyöngyössi, Kármán, Katona, Kazinczy, Kemény Zsigmond, Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kossuth, Kőlesey, Madách, Mikes, Pázmány, Petőfi, Reviczky Gyula, Széchenyi, Szigligeti, Teleki László, Tompa, Vajda, Vörösmarty, Zrínyi stb. Ez az egyik névsor.

A másik névsor azoké az élő-kitünőségeké, aki a volt költők műveit kibocsátják, bevezetés-sel, életrajzzal méltatással, jegyzetekkel ellátják. Ezek: Alexander Bernát, Badics Ferenc, Bánóczy József, Bayer József, Beöthy Zsolt, Berzeviczy Albert, Endrődi Sándor, Erdélyi Pál, Erődi Béla, Ferenczy Zoltán, Franknoi Vilmos, Gyulai Pál, Heinrich Gusztáv, Koroda Pál, Kossuth Ferenc, Kozma Audor, Lévy József, Négyessy László, Rákosi Jenő, Riedl Frigyes, Széchy Károly, Szell Kálmán, Váci János, Vadnai Károly, Vojnovich Géza, Zoltvány Irén. Mindegyikük azzal az íróval foglalkozik, akit már előbb is tüzetes tanulmánytárgyává tett.

Az eleven irodalom így nyújtja az elhunytak halhatatlan műveit a magyar olvasónak. Az olvasó pedig — hisszük — két kézzel kap azok után a méltó és valóban nemzeti szellemi kincsek után, amiket olyan régen áhit.

másodfoku határozat ellen — a mennyiben a felebbezés ki van zárva — felülvizsgálati kérelemnek van helye akkor, ha az alsóbb fokon eljárt hatóságok vagy ezek egyike nem volt illetékes, vagy határozata vagy ennek alapjául szolgáló eljárása törvényt vagy törvényes kormányrendeletet, vagy törvényes szabályrendeletet sért.

A végrehajtási rendelet tüzetesen intézkedik a felebbviteli jog terjedelmére, a felebbviteli helyére, valamint a visszautasítás módjára nézve.

A felebbvitel (felebbezés, felülvizsgálati kérelem és felfolyamodás) előterjesztésének határideje bármely közigazgatási ügyben, bármely foku határozat (intézkedés, végzés) ellen általában 15 nap. E határidő természetesen egyaránt vonatkozik úgy az írásban, mint a szóval előterjesztett felebbvitelre.

A felebbvitel bármely neme (felebbezés, felülvizsgálati kérelem, felfolyamodás) az érdekelt fél választásához képest szóval vagy írásban terjeszthető elő.

Ami a felebbvitelnek a megtámadott határozat végrehajtására gyakorolt hatását illeti, különbséget kell tenni egyfelől a felülvizsgálati kérelem és a felfolyamodás, másfelől a felebbezés között. A felülvizsgálati kérelmet és a felfolyamodást a törvény a végrehajtás szempontjából nem ruhazza fel felfüggesztő hatállyal. Ha tehát valamely ügyben két hatóság egybehangzólóan határozott, vagy ha a felebbezést az elsőfoku hatóság mint meg nem engedettet, vagy elkésztett visszautasította, a határozat végrehajtása rendszerint arra való tekintet nélkül, hogy felülvizsgálati kérelmet vagy felfolyamodást terjesztettek elő, megkezdhető és folytatható. Ha azonban a végrehajtás foganatosítása helyrehozhatatlan kárt okozna, vagy egyéb méltánylást érdemlő esetekben a végrehajtást akár az elsőfoku, akár a felebbviteli hatóság — indokolt kérelemre — felfüggesztheti, vagyis meg sem kezdi, vagy a már megkezdett végrehajtás folytatását függőben tarja vagy tartatja.

A végrehajtás felfüggesztését rendszerint annál a hatóságnál kell kérni, mely az ügyben elsőfokon járt el.

Igazolási kérelemnek helye van:

1. ha az érdekelt a felebbezést, vagy a felülvizsgálati kérelmet elháríthatatlan akadály miatt a 15 napi határidőn belül elő nem terjesztette; vagy

2. a hatóság idézésére meg nem jelentetett.

Az igazolás lényege e szerint abban áll, hogy a mulasztó félnek alkalom nyújtatik arra, hogy a mulasztás okát és ennek el nem hárítható voltát kimutassa; előterjesztésének joga azt illeti meg, aki a felebbezés vagy felülvizsgálati kérelem előterjesztésére jogosult lett volna, vagy a kit a hatóság megidézte.

Ujrafelvételnek közigazgatási vitás (kontenciós) ügyekben van helye.

Ahhoz, hogy az újrafelvétel megengedhető legyen, szükséges:

1. hogy az a bizonyíték, melyet a fél a főügy jogerős elintézése után felhoz, a kérdés érdemére döntő, legyen tehát olyan, melyről valószínű, hogy abban az esetben, ha a fél a főügy tárgyalása folyamán hozta volna föl, az ügy másként nyert volna eldöntést;

2. igazolni kell, hogy a bizonyítékot a fél a főljárás folyamán önhibáján kívül nem használhatta.

Más körülmények az újrafelvétel megengedésére okul nem szolgálhatnak.

## HIREK.

### Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggel 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/6-tól 7/8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7/4 óráig nyitva marad.

December 28. A nagybecskereki kereskedelmi csarnok közgyűlése

„ 29. Szabad lyceum d. u. 5 órákor

Január 1. A játékosnőegylet mulatsága a kaszinóban.

„ 25. Izs. nőegylet bálja.

### Tavaszi karácsony.

Mintha csak a szeretet ünnepének melegítő sugarai lopták volna ki magukat a nagy természetbe, még a lehelete is eltűnt a télnek karácsony napjára. Enyhe meleg szellő, napsugár fogadta a szeretet ünnepét tavaszi pompával, tavaszi meleggel. Meleggel tündöklő ünnepet üt a természet is, nem csalóka fény játszott, csalogatott, de mintha nem tudna télbe fordulni a világ, kiesillan újra a napsugár s fényeskedett rajtunk. S fényessége feledtette velünk a fekete karácsonyt. Nem is fekete volt, de aranyos, napsugár vonta be mind a két napját s melege

nem tűnt el az ünnepekkel sem, ma is itt vívódik köztünk a téli ruhával, nehéz felöltővel s keríti le rólunk rendre egymásután. Szinte rügyet vigyáz a szem ebben a téli tavaszban s ha kitevéd a zöldbe, ibolyát a bokrok aljában.

Talán mert ilyen szép volt a külső karácsony napjára, a krónika igyekszik rávetni fekete árnyékot. A szeretet ünnepe sem mulhatott el tőlünk árnyék nélkül, bestiális szenvedelmek ezen a napon is kerítettek meg lelket a bűnnek s a véletlen is gazdagította a rendőri krónikát. De azért ki tagadhatja el, hogy a szeretet elköltözött tőlünk. Az agyonzaklatott, civilizált család magába tért karácsony napjára, hogy büvkörébe vonja a kitagadottakat. S a legzordabb kedély is megnyitott egy percre a családok számára, a család gondolatának.

A templomok mindkét napon szüntől megtelek; a korzó széles aszfaltján pedig tavaszi felöltőbe, világos ruhákba öltözött közönség élvezte a verőfényt, az ünnepi tétlenséget. A fölvirágzott toalet valóságos tavaszi hangulatot teremtett a kis Jézus születése napján. Mint a családok ünnepe, a karácsony első napja a legszűkebb családi körben folyt le, ami észre vehető volt az éttermek és kávéházak forgalmán, ahol csak a megcsöknyösödött agglégények költötték el ebédjüket. Annál mozgalmasabb volt az ünnep második napja.

A jókedv kivonult a családok köréből a fehér asztalok mellé s Milán muzsikája dicsőséggel foglalta el megint régi birodalmát. Munkára virradtunk ma újra, kötelesség, a kenyér után való tülekedés hamar elmossa a hangulatot, de karácsony fénye sokáig ott vibrál még az emberek lelkében.

— **Kinevezés.** A pénzügyigazgatóság Lenhardt Mihály segélydíjas fővármivatali gyakoronokká nevezte ki.

— **Gazdasági tudósító.** A földmivelésügyi miniszter Wigner Lajos mokriai földbirtokost Torontálmegeye nagyikikindai járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel megbizta.

— **A nagyikikindai vizsgálat** A Torontál Közlöny írja: Kaffka László miniszteri tanácsos és az alatta működő vizsgáló bizottság vasárnap délelőtt eltávozott Nagyikikindáról. Beható vizsgálatot állott ki a városi számvevőség, melynek folyó ügyvitelét a bizottság rendben találta. Hiba csak a község idejéből fennmaradt számvitelben volt, azonban maga a vizsgáló bizottság belátta, hogy ezek rendbehozatalára a számvevői hivatal ez idő szerinti munkajellege nem elegendő. — A rendőrség megvizsgálására egy teljes napot fordított a bizottság. Feltűnt, hogy egyetlen darab restancia sem volt, a mit el sem is akartak hinni. Jellemző volt a közönség magatartása a vizsgálat folyama alatt. A miniszteri tanácsos halom számára kapta a név elen s ugylátszik felbujtásokra visszavezethető feljelentéseket egyik másik tisztviselő ellen a miatt, hogy illetéktelen díjakat szednek, zsarolnak és zugirászkodnak; különösen a város egyik előkelő tisztviselője ellen intéztek ezekben a feljelentésekben erős támadást, melyek alapján a vizsgáló bizottság tanukihallgatásokat is foganatosított.

— **Tanácterem — diszterem.** Pancsováról írják: Városházunk nagy tanácssterme lassan-lassan a diszterem külsejét ölti magára és hova-tovább városunk egyik látványossága lesz. Most készült el a király remekül megfestett arcképe. A 20. á. megtartott rendkívüli városi közgyűlés elhatározta, hogy ugyancsak a nagyteremben levő V. Ferdinándnak és nejének életnagyságu képeit restaurálja. Ezt a munkát is a most városunkban tartózkodó Kovács István jónévű festőművész vállalta magára.

— **Hangverseny.** A szerb egyházi dalárda női tagjai, kiegészítve magukat a dalárda kötelékén kívül álló hölgyekkel, január 8-án, szerb karácsony másodnapján, esti 8 órai kezdettel, a szerb hitközségi épület disztermében táncdal egybekötött hangversenyt rendeznek, melynek érdekességét kölcsönöz, hogy a műsor minden egyes számát női szereplők töltik be.

— **Kinában harcolt pancsovai katona.** Pancsováról írják: Werdung Miklós pancsovai földes gazda fia Ignác, mint matróza egy hadihajónknak, végig küzdötte a kínaiak elleni háborút. Most szabadságra jött szülővárosába, ahol természetesen most ő a legelső legény.

— **Eljegyzés.** Sajóviz Soma kereskedő bájos leányát Malvint, eljegyezte Rubin Armánd Nagybecskerekről.

— **Halál az utcán.** Panajotovic Xenia, egy teljesen elaggott nő tegnap este a Tomaszváci utcában egy ház kapualjában összerogyott és nyomban meghalt. Beszállították a halottas kamarába, ahol konstataáltak, hogy szívizélhűdés érte az öreg nőt, akinek senki hozzátartozója nincsen. Nagy népcsődületet okozott ma délelőtt tíz óra tájban a törvénytörési épület előtt egy szegény epilepsziás embernek az összeesése, aki mintegy negyedórai kínos vergődés után az összeverődött tömeg szemeláttára ott a helyszínén meghalt. Minthogy halála természetes volt, semminemű rendőri intézkedésre szükség nem volt. Holttestét beszállították a halottas kamarába. Az utcán meghalt szegény embert Turinszki Rádának hívták s körülbelül 40 éves lehetett.

— **A rendőrkapitány fegyelmije.** Berkes Lajos h. rendőrkapitány helyettesítésére, akit az alispán tudvalevőleg állásától felfüggesztett, Rosenthal József rendőr-írnokot rendelték ki. Berkes Lajos, mint velünk tudatja, a felfüggesztést elrendelő határozat ellen felebbezett.

— **Öngyilkos kísérlet.** Brancsity Jova kumáni gazda tegnapelőtt összevesett a leányával, aki már régebbi idő óta Nagybecskereken van férjénél. Az öreg karácsony első napján beállított leányához s pénzt kért tőle. A leány elutasította az öreget, mire az bánatában leitta magát s aztán részegségében beleugrott leánya udvarán a kutba. A házbeliak kihúzták az öreget, akit a rendőri őrszobába vittek, ahol kiadta mómorát. Az öreg Brancsitynak más baja nincs, minthogy a leánya most már egyáltalában nem akar tudni róla.

— **Mulatság.** A cernyai és német cernyai magyar nyelvterjesztő műkedvelő társaság december hó 30-án a cernyai kaszinó nagytermében műkedvelő előadást tart. Műsora: 1. A kis mama Karczag vigjátéka. Előadják: Kern Irén, Viszkocsill, Kiefer József, Paul Éva. 2. A harmadik emeleten. Előadják: Szöllösi József, Paul Zsuzsa, Kalmusz Pál, Paul Éva, Hemmert Lajos, Kern Irén. 3. Az idegesek. Előadják: Viszkocsill Alajos, Kalmusz Pál, Biró Irma, Medve József, Kiefer József, Hemmert Lajos.

— **Hulla a vízben.** A megváltás, az isteni szeretet ünnepének is vannak bűnösei. A Béga hullámai tegnap reggel egy ujszülött csecsemő hulláját vetették ki a partra a Napholtz-féle tégláégető alatt. A kis hullát fölboncolták, a lelket len anyá ellen pedig megindították a nyomozást.

## Színház és irodalom.

\* **Színészet Antalfalván.** Tolnay Lajos derék kis magyar színész csapata néhány nap óta Antalfalván játszik és mint tudósítónk lelkes hangon írja — általános meglepédesre. A tótajku lakosság is szívesen látogatja az előadásokat.

\* **Az „Ország Világ“ karácsonyi Almanachja.** (Katonai Almanach, az „Ország-Világ“ karácsonyi ajándéka.) Szerkesztették: Dr. Váradi Antal és Dr. Falk Zsigmond. Ara 6 korona. (Az „Ország-Világ“ előfizetői ingyen kapják.) Nincs olyan ember széles ez országban, aki a legnagyobb érdeklődéssel ne forgatná az „Ország Világ“ ezidei karácsonyi ajándékát. A hatalmas, vaskos karácsonyi Almanach ez, melyet kiváló gondnal és izléssel Dr. Váradi Antal és Dr. Falk Zsigmond szerkesztettek és amely mű behatóan és népszerűen tárgyz mindent, ami „Katonákhoz“ tartozik. Aki valaha katona volt, annak emlékezetében kedves reminiscenciák ujjnak fel emü olvasásakor, aki pedig nem karddal szolgálta a királyt és a hazát, az rendkívül érdekes, szórakoztató, mulattató és oktató olvasmányt talál fel e műben. Es azoknak, akik a jövőben a katonasággal akár a szolgálat terén, akár más összeköttetések folytán bármily viszonyba lépnek, ez a Katonai Almanach pótlóhatatlan utmutatásul szolgál. Magában foglal ez a mű mindent, ami katonai dolog. Nem kevesebb mint 238 oldalon ismert meg bennünket rendkívül érdekes leírásban, számtalan képpel diszitve a közös hadsereg, a honvédség és a haditengerészet lényegével. Ez a mű legerjedelmesebb része. A második rész a zenekedvelőkről gondoskodik, kilenc gyönyörű zenedarabot tartalmaz ez a rész, melyek mind neves zeneszerzők pompás művei. A harmadik rész szintén stilszerű. A katonaleiből vett 15 tárcát és verset (egymagában véve is már vaskos kötetet tenne ki), azonkívül közeletünk vagy 50 jelesének a hadseregbe vonatkozó autogrammját tartalmazza. Irtak bele többek között báró Fejérváry Géza és Hegedűs Sándor miniszterek is. Ez a rövid vázlata az „Ország Világ“ pompás karácsonyi ajándékának, melyet minden előfizetője — az is, aki most fizet elő az „Ország-Világ“-ra

— ingyen és díjmentesen kap meg. Aki az „Ország Világ“-ra csak egy negyed-évre fizet elő 4 koronával, az is ingyen kapja meg az Almanachot, melynek egymagában 6 korona a bolti ára. A ki önmagának vagy bárki másnak örömteljes meglepetést akar szerezni, az fizessen elő az „Ország-Világ“-ra és küldje be az előfizetését (negyedévre 4 kor., félévre 8 kor., egész évre 16 kor.) az „Ország-Világ“-kiadóhivatala címére: Budapest, V., Hold u. 7. sz.

\* Szél Kálmán, mint író. A Könyv címen érdekes és változatos tartalmu új lap jelent meg, a mely az irodalom eseményeiről, különösen pedig a magyar könyvpiacnak nagyobb elterjedésre számított jelentékenyebb újdonságairól kívánja az olvasót tájékoztatni. A lap első számában olvassuk a következő hirt:

A miniszterelnök nemsokára új alakban szándékozik mutatkozni Magyarországon. Volt már pénzügyminiszter, most belügyminiszter és miniszterelnök; ismerjük mint államférfit, mint pártvezért, mint szónokot, — most meg fogják ismerni mint író. A miniszterelnök olyasmire vállalkozott, mit egyetlen elődje sem kísértett meg soha: politikai közzorúhoz az életrajzíró és esszéista babérját fűzi. Megírja Deák Ferenc életrajzát a Magyar Remekírók nagy nemzeti vállalat számára. Deák életének megírására senki se hivatottabb nála, aki Deák politikájának követője ma is, pártjának oszlopa volt, keresztleányának férje; a kinél Deák utolsó éveit is töltötte. Érdeklődéssel, kíváncsisággal nézünk ez életrajz elé, mely bizonyára diszére fog válni a Magyar Remekíróknak és a magyar politikai irodalomnak.

A Könyv című lapot mindenki ingyen megkaphatja, aki a kiadóhivataltól (IV. Egyetem-utca 4.) egy levelező lapon kéri.

## TÁVIRATOK.

### Erzsébetvárosiak a miniszterelnöknek.

Budapest, dec. 27. (A „Torontál“ ered. táv.) Az Erzsébetvárosi kereskedők és kávéosok nagy küldöttsége tisztelgett ma Morzsay Károly képviselő vezetésével Szél Kálmán miniszterelnöknek, kérve a minapi tüntetés alkalmával szenvedett károsodásuk megtérítését. A miniszterelnök nagy sajnálatának kifejezése mellett megígérte, hogy a kártérítések tekintetében elmegegy a méltányosság legvégső határáig.

### Elhunyt tanár.

Budapest, dec. 27. (A „Torontál“ ered. táv.) Berecz Károly tanár és tanügyi író ma Budapesten elhunyt.

### A villamos sikkasztói.

Budapest, dec. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A városi villamos sikkasztó pénztárosának Hoffer Károlynak az ügyében érdekes fordulat állott be. A vizsgálat során ugyanis kiderült, hogy Hoffernek büntársas van s ez Stocker Henrik, a társaság főpénztárosa. Ő adta Hoffernek a tanácsot, hogy rosszul tessen a lopassa el magától a pénzt. Stockert ma letartóztatták.

### Öngyilkos pénztáros

Budapest, dec. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Petris János, az „Alpinen Gesellschaft“ pénztárosa, ma délelőtt agyonlőtte magát.

### Botrány a templomban

Budapest, dec. 27. (A „Torontál“ ered. táv.) Szatmárról felháborító dolgot jelentenek: Ardelán György szamos dobi gör. katb. plébános a templomban magyarul éneklő hívekhez ezt kiáltotta: „Ne piszkoljátok be az Istenházát ezzel a gyalázatos magyar szóval.“ A lelkész ellen megindították az eljárást.

### A bécsi milliós kártyaveszteség.

Budapest, dec. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: A rendőrség elhatározta, hogy a Potocky gróf kártyaveszteségeivel komolyan fog foglalkozni. Az ügyet az alsergrundi kerületi járásbíróshoz tették át, amely tiltott szerencsejáték miatt megindítja az eljárást s tanuként beidézik a kibicéket. A

megidézendő tanuk egyike kijelentette, hogy úgy fog vallani, hogy ő az egész játék alatt aludt, hanem Goluchowsky külügyminiszter mindvégig jelen volt s mivel éppen Potockynak kibicelt, mindent elmondhat. Valószínű tehát, hogy a külügyminisztert is kihallgatják az érdekes ügyben.

### Apagyilkosság.

Budapest, dec. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Sopronból jelentik: Ebergócz sopronmegyei községben karácsony reggelén meggyilkolva találták Szabó Imre gazdát. A gyilkos saját fia, a csendőrség üldözi.

### Belgrádi dolgok.

Budapest, dec. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: A Skupstina elfogadott egy napirendet, melyben sajnálkozást fejeznek ki a felett, hogy két tisztet, kiket múlt évben szabadságvesztésre ítéltek, nem fosztották meg egyuttal tisztii rangiuktól. E határozat elfogadása után a hadügyminiszter lemondott. A király a lemondást elfogadta.

### Az angolok újabb vesztesége.

Budapest, dec. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: Kitchener jelenti Pretóriából, hogy Dewett megverte Willmann angol tábornokot. Willmann hadosztálya négy század gyalogságból és két ágyuból állott, akiket a burok lefegyvereztek. Kitchener azt írja jelentésében, hogy az angolok valószínűleg nagy veszteséget szenvedtek.

### Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1901. december 27.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	uj	76	8.35	80	8.75	8.85
Pestvidéki	uj	76	8.25	80	8.6	8.75
Bánsági	uj	76	8.20	80	0.00	0.00
Bácskai	uj	76	8.40	80	0.00	0.00

Rozs	uj	elsőrendű	kilós		
			70-72	7.10	7.15
Árpa	uj	„ másodrendű	60	6.90	7.05
		„ takarmány	60-62	6.10	6.20
Zab	uj	„ égetni való	62-64	5.75	6.00
		„ sörfőzésre való	64-66	0.00	0.00
Tengeri ó	uj	bánsági	39-41	7.25	7.40
		másnemű	—	0.00	0.00

### Határidő-üzlet.

Budapest, dec. 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Készáruban kielégítő kínálat mellett a forgalom is megfelelő volt. Az árak 5 fillérrel emelkedtek. Határidőüzletben déli záratkör következők voltak a hivatalos árjegyzések:  
 Buza 1902. áprilisra . . . . . 8.84—8.85  
 Rozs 1902. áprilisra . . . . . 7.34—7.40  
 Tengeri 1902. májusra . . . . . 5.48—5.49  
 Zab 1902. áprilisra . . . . . 7.50—7.52

### Nyitlter.\*

Tekintetes Szerkesztőség!

A „Nagybecskereki Hirlap“ 32. számában „Felfüggesztett jegyző“ cím alatt azt állítja, hogy hivatalomban megejtett vizsgálat megelégedő eredménnyel járt és hogy a községi hivatalokba sógoraimat és atyafiamat ültetem. Miután a vizsgálat feladata lesz a tényeket kideríteni, egyelőre csak az igazság érdekében annyit hozok fel, hogy Mokrin község képviselő-testülete 203. közgy. számú határozatával egyik tagját Budapestre küldötte, hogy országgyűlési képviselőnk Belicska Béni urnak közbenjöttével az itthelyt működött állami végrehajtók visszahívását kieszközölje — ami tényleg meg is történt.

Az illető kiküldött az oda és visszautazás betudásával 3 napig időzött és hazaérkezése után az egyik segédjegyzőt (aki legtávolabbról sem rokonom) számlájának elkészítésére kérte fel azon megjegyzéssel, hogy utazása 120 koronába kerül.

A számla egyik oldalán, az összeg felvételéről szóló nyugta pedig a másik oldalán volt s

\*) Az e rovat alatt közöltéskört nem vállal felelősséget a szerk.

igy az illető kiküldött, valamint én is ezen összeg utalványozását, illetve felvételét irtuk alá, anélkül, hogy a tulajdali részletezést megtekintettem volna és ez az egyedüli bűnöm, mert a tulajdali részletezésben a nevezett segédjegyző tudatlanságában 44 korona bérkocsi pénz és 8 korona hordárért számított fel, amin tényleg, midőn láttam, magam is megütöttem és így büntetésemet tényleg meg is érdemeltem.

De ha tekintetbe vétetik, hogy évente ezrekre menő nyugtákat és 15.000 re menő egyéb iratokat aláírok s hogy évente 200.000 koronára menő kiadásokat utalványozok anélkül, hogy a valóban alaposan megejtett vizsgálat egyetlen egy esetben sem talált szabálytalanságot, reményilem, hogy ezen ártatlan s figyelemet kikerülő utalványozás nem oly nagy-mérvű szabálytalanság, amint azt a „Nagybecskereki Hirlap“ jelzi.

Hogy sógoraimat ültettem volna hivatalokba — valótlan, mert csak egyetlen egy sógorom van és ez önálló m. kir. postamester, aki öt év alatt még kétszer sem lépte át a község háza küszöbét — egyetlen egy unokaöcsém segédjegyző, akit a képviselőtestület egyhangulag megválasztott számos pályázó között s akit a képviselőtestület tíz évi működése után erre legalkalmasabbnak talált.

Hogy felfüggesztésem a községben általános megalégedésre talált, ez csak annyiban igaz, hogy ennek a váci fegyházból 7 évi raboskodás után hazajött feljelentő — örvend ami a lakosságnak többi részét illeti — az majd külön fog nyilatkozni mely nyilatkozat nem fog szégyenemre vallani.

Mokrinban, 1901. évi december hó 24-én.

Tisztelettel  
 Domba László,  
 jegyző.

1232-1.1

## KÖZGAZDASÁG.

### Ingatlanok forgalma

Nagybecskerek város területén 1901. évi december hó 20-tól december hó 26-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltások történtek:

Szlankamenec szül. Vukov Lyubica tulajdonát képező 4 hold 647 négyzetögl szántót megvette Gyukits Zsiva és György 4200 koronáért.

Guin Dusan és Pála tulajdonát képező 300 négyzetögl házhelyet megvette Ravity Szilána 140 koronáért.

Turinszki Stéva tulajdonát képező 1 hold szántó-földet megvette Mijatov Ivan 560 koronáért.

Napholcz Agoston tulajdonát képező 400 négyzetögl szűrőhelyet megvette Lavaity Miláné Lyubica 400 koronáért.

### Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1901. évi december hó 27-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	7.80	korona
kétszeres	„	6.60	„
rozs	„	6.30	„
árpa	„	5.50	„
zab	„	6.80	„
kukorica(uj)	„	4.50	„
repce	„	11.50	„
széna I.	„	2.80	„
„ II.	„	2.50	„
szalma I.	„	1.50	„
„ II.	„	1.00	„
burgonya (uj) 50	„	2.00	„
marhahus I. 1 kilogr.	„	0.90	„
„ II.	„	0.88	„
borjú hus	„	1.20	„
disznó hus	„	0.96	„
juh hus	„	0.72	„
zsir	„	1.08	„

### Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1901. október hó 1-től.

### Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 25 p.  
 Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.  
 Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.  
 Varscezről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.  
 Alibunárról: este 7 óra 23 p.  
 Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.  
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

### Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zsombolyára: reggel 9 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.  
 Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.  
 Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 40 p.  
 Varscezre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.  
 Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.  
 Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 58 p.; délután 6 óra 10 p.  
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 10 p.  
 Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 5 óra 58 p.

546 végrh. szám 1901.

1231 1.1

**Árverési hirdetmény.**

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbíróság 1901. évi 59. számú végzése következtében a kir. kincstár javára Oppova község ellen 787 kor. s jár. erejéig 1901. évi április hó 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- s felül foglalt és 1360 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bikák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az antalfalvi kir. járásbíróság 1901. évi V. 680. számú végzése folytán 787 kor. tőkekövetelés erejéig Oppova községhezánál leendő eszközzésére 1901. évi december hó 31. napjának dé. 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Antalfalván, 1901. évi december hó 15. napján.

**Grcsky.**

kir. bírósági végrehajtó

**ÜZLET-MEGNYITÁS.**

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Broschko ur vendéglőjének a vezetését a mai napon átvettem.

Naponta friss csapolású kőbányai sör; villasreggeli; tisztán kezelt borok.

Pontos, jó kiszolgálás biztosítottatik.

Abonensek elfogadtatnak a lehető legolcsóbb árak mellett.

Kérve a n. é. közönség becses párt fogását, maradtam kiváló tisztelettel

1229 3.2

**Barna Anta,**

tízletvezető.

**IRODAI GYAKORNOK,**

ki a könyvelésben némi jártassággal bír, fizetés mellett alkalmazást nyer.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

(1221-x.8)

28835/1901. szám.

M. kir. államvasutak.

**Legolcsóbb utazás**

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Dombóvár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási Társaság Fiume és Velence, illetőleg Ancona közt közlekedő gőzhajóival.

**Hajójáratok menürendje.**

Marcius hó 16-tól október hó 31-éig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe: Minden kedden és csütörtökön reggel 7 órakor. Minden szombaton este 8 órakor.

2. Indulás Fiuméből Anconába. Minden hétfőn és szerdán reggel 7 órakor. Minden pénteken este 8 órakor.

3. Indulás Velencéből Fiuméba. Minden szerdán és pénteken reggel 7 órakor. Minden hétfőn este 7 óra 30 perckor.

4. Indulás Anconából Fiuméba. Minden kedden és csütörtökön reggel 7 órakor. Minden szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra

**Menetidjok**

a hajó-átkelesi illetékkel együtt:

Honnan	Hová	Pénz-érték	Gyorsvonat			Személyvonat
			I.	II.	III.	
osztály						
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	34.00	26.00	14.00	
"	Cannes	franc	116.15	83.60		
"	Firenze	"	73.50	53.90	30.49	
"	Genova	"	89.25	64.90	36.85	
"	Grasse	"	118.30	86.05		
"	Lyon	"	123.25	91.50		
"	Marseille	"	137.75	98.20		
"	Milano	"	69.95	51.40	28.95	
"	Menton	"	89.10	64.80		
"	Napoli	"	100.55	72.85	41.50	
"	Nizza	"	112.79	81.25		
"	Róma	"	73.75	54.05	30.50	
"	Torino	"	89.10	64.80	36.80	
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	47.10	34.80	18.20	
Berlin	"	márka	96.60	68.40	38.50	
Breslau	"	"	71.20	51.70	26.90	
Hamburg	"	"	122.20	88.10	52.30	

A gőzhajókon egy ágyért 2 korona utánfizetendő.

A hajó-átkelesi díj magában Fiuméből—Velencébe, vagy Anconába:

Diszterem hálólhelylyel együtt . . . . . 16 kor.

I. osztály . . . . . 12 kor.

III. " (fedélzet) . . . . . 6 "

A gőzhajók a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencében és Anconában a Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiumében a vonatok a gőzhajók kikötő helyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenként 4 gyorsjárat és pedig Zarába, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató“ ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyancsak a magyar kir. államvasutak városi menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1901. május havában.

**Az igazgatóság.**

(Utányomás nem díjazatik).

Két szoba, konyha és a szükséges mellékhelyiségekből álló

**lakás**

azonnal kiadó (1055-x.50)

Zápolya-utca 1. szám alatt.

**HIRDETÉSEK**

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányaik, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék

A hirdetések 1900. évi július 1-je óta belyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvételnek a „Toronto“ kiadóhivatalában.